

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

POETIC FRAGMENTS FROM THE GENIZAH

By ISRAEL DAVIDSON,

Jewish Theological Seminary of America

II. FROM A DIVAN OF A NORTH AFRICAN POET

THIS fragment, likewise from the T-S. Collection (LOAN No. 58), consists of the two outer leaves of a parchment quire making four pages of 23 x 16 c. m., with 30 lines to each page, excepting the first, which has only 28. The writing is square in character, with a slight tendency towards the cursive. The manuscript is defective in several places, and between p. 2 and 3 there is a gap, perhaps of several leaves, which accounts for the fragmentary state of some of the poems. In the manuscript, the poems are not written in verse form, nor are they punctuated. Only here and there occur some diacritical signs and these are indicated in my notes.

With the exception of the first poem, which is a love quatrain, the fifth, which is too fragmentary, and the third and eighth which give us no clue to the people to whom they were addressed, the remaining four poems seem to possess genuine historical interest in addition to their literary value. Thus, from the second poem, which is addressed to Abraham Ibn 'Atā, we gather fresh information about this important personage of Kairwan. That Ibn 'Atā played an important rôle in his day, first became known to us through a poem of Hai Gaon, discovered by

Harkavy and published in the Hebrew periodical "Haze-firah", XXVI (May 10, 1899), col. 484c-485a, by David Magid (צפוני מערבי). In this poem, which must have formed the introductory part of a longer letter, the Gaon speaks of Ibn 'Atā in terms of the highest esteem, and, the scribe who copied it in 1120, as the editor informs us, describes him as the Nagid of Kairwan. Lately, again, Professor Goldziher and Dr. Poznański have expressed the view that this Ibn 'Atā, the correspondent of Hai Gaon, is identical with the physician Abū Ishāk Mar R. Abraham b. Mar R. 'Atā mentioned with great respect in an anonymous Arabic treatise on the Attributes of God. Professor Goldziher finds in verses 7 (not 6) and 18 of Hai's poem convincing proof that Hai's correspondent was a physician (*Harkavy-Festschrift*, p. 100). While the identity is not improbable, it is, nevertheless, strange that our North African poet, in sounding the praises of Ibn 'Atā, makes no mention whatever of his medical skill. Furthermore, I venture to say, that these verses (7 and 18) give us no clue to the profession of Ibn 'Atā. The fact is that the editor of the poem has failed to make its import clear to us, as he also overlooked the fact that it is written in meter. I consider it, therefore, advisable to reproduce here the poem of Hai, especially since it was printed in a daily and is therefore not easily accessible. Of course, a number of passages must remain obscure on account of the state of the manuscript and more so because the original is inaccessible to me and I have to rely on the printed text which may perhaps contain printer's errors in addition. The meaning and purpose of the poem, however, will, I trust, become clearer from the few corrections I have been able to make.

וכמי יענזר פה לפנים להתראה

9 למי בחסריה בכל מערבי אום,²⁴

ומי לו²⁵ בשמה המעליה והגאה.

10 וכמי יש אשר ישא לבבו ויענה

כמו זה, בקצוי האדרמה?²⁶ אמרו לו אי

11 וחתו²⁷ גראות מעשרה וחסודה

אתנה²⁸ ובזה²⁹ אשא משליך ואקראה

12 ואיך שבחתני ונורל ורעה

עליהם רחוקיך ואולף וגם מואה³⁰

13 ואחר נשרוני הלא במחווה לך³¹

לבוא מרדריך³² לשכמי להתראה

14 וירי בתשחה³³ וימי פוששו³⁴

ועיני בעשנה³⁵ מאורת והרואה

15 ולא נשבחו מני קדומי³⁶ אמתיה

בסמי עלי מלאיה בשבחתך בפומלי.³⁸

²⁴ Ed. reads לאום against the meter.

²⁵ Ed. reads לו.

²⁶ This phrase depends uponomi יש.

²⁷ The meaning is not clear. The editor's emendation און וחתאה is not clearer and is against the meter.

²⁸ Judg. 5, 11.

²⁹ = וועליך. Ed. reads בבו.

³⁰ I fail to understand this phrase.

³¹ Read perhaps: הלא במחפה לך, i. e. "even though you have forgotten me I still waited for thee".

³² Cf. Cant. 5, 7. ³³ = כחה.

³⁴ = ; נאלו יששו; cf. Job 12, 12.

³⁵ = כבלו עשנה; cf. Ps. 6, 8.

³⁶ = sight, synonym for עני. Cf. Eccl. 12, 3.

³⁷ Modifies אמתיך, i. e. your former kindness.

³⁸ = Apulia. See Rapoport, ערד מלון, 179, and his reference to the

16 הנאה ³⁹ בָּה לְפָנֹת ⁴⁰ לְרַבְּרִי מַרְשָׁלִי
ירדי מִתְּחִיקִי דָת תַּעֲוָה לְהִיפָּא ⁴¹
17 וְאַתָּה נָקֵי לְכֵב בְּיוֹשֵׁר וְתָם לְכֵב
לְמִנְעָה ⁴² נְרָבָה מִפְּחָפָה ⁴³ וּמִתְּיָאָה?
18 עִשָּׂה לְמִתְּחִים לְהַבְּרָה אַלְכִּיה ⁴⁴
אֶל חִשָּׁה בְּרִבְרִי מַרְבָּה וּמִתְּלָאָה ⁴⁵
19 לְסִדְרִי בְּנִישָׁאָתָא שְׁבָחָה נְהִחְיָא ⁴⁶
בקְשָׁטָא וּבְקָהָל בְּהִנְיָא וּלְוֹוָא ⁴⁷
20 נְנִירָא דְעַמְקִין וּרְישָׁא דְסִדְרִיּוֹן ⁴⁸
וּרְבָא וּסְלִירָא ⁴⁹ דְסָאָבִי יְהֹוָאִי.

Examining the poem carefully, it must become evident that verse 7 is only an echo of the Psalmist and has no reference to physical healing. If the latter had been intended by the Gaon, he would have used the expression אל הרג rather than אל מוות. The expression אל הרג rather conveys the idea that Ibn 'Atā saved one from the gallows (comp. *אָסָרִים לְשָׁלָח* in verse 6). Similarly, there is no

Midrash. Ed. reads *בְּפִילָאֵי*.

³⁹ In the ed. this word is in the preceding verse and reads *יְנָאָה*.

⁴⁰ Ed. reads *לְפָנִי*.

⁴¹ The meaning is not clear.

⁴² Ed. reads *לְכֵב*.

⁴³ Like *לְפָנֹת* this verb also depends on *הִנְאָה בְּךָ* in verse 16.

⁴⁴ Ed. reads *מִפְּחָבָה*.

⁴⁵ Dan. 13, 12.

⁴⁶ Mal. 1, 13; ed. reads *מַרְפָּה וְתַהֲלָאָה*.

⁴⁷ Dan. 2, 7. ⁴⁸ Ezra 6, 16.

⁴⁹ Ed. reads *כְּסִדְרִיּוֹן*.

⁵⁰ Cf. Jastrow, s. v. *וּסְלִירָא*; *Poznański*, אַנְשֵׁי קִירָאוֹן).

⁴⁷) reads *וּסְלִירָא* or *וּסְלִירָא* and derives its meaning from *σελλάριον* chair. Though the first occurs also in a letter of Hai to Judah b. Joseph (Ginzberg, *Geonica*, II, 278), it is excluded by the meter which requires here a word of three syllables. The second reading is possible, but the meaning of "chair" gives no sense to the passage.

reference whatever to medicine in verse 18. The purpose of the letter seems to be beyond all doubt that of engaging the sympathies of Ibn 'Atā in the interest of the Babylonian schools. Like the letter of Sherira (Schechter, *Saadyana*, 118 ff.) and the letter of Hai to Judah b. Joseph (Ginzberg, *Geonica*, II, 277 ff.) this letter to Ibn 'Atā must have been a plea for the support of the old center of Jewish learning. Verse 16 seems to hint at the opponents of the school, and in the following two verses the Gaon implores Ibn 'Atā to deal justly with those who have placed their hope in him. That Ibn 'Atā lent his support to the Babylonian Academies is also indicated in the phrase **מְחֹק יְדֵי בָּדָק**, which our North African poet applies to him (see below No. 2, 1. 33). If the emendation in verse 15 is justified, then Ibn 'Atā resided at one time in Apulia which is one more proof of the relationship between Italy and Kairwan as well as Babylonia (See Schechter, *A Letter of Chushiel*, *JQR.*, XI, 645; Kaufmann, *GGA.*, 1886, 74-75; Poznański, *עֲנִינִים שׁוֹנִים*, 64). Our North African poet furnishes us with one more interesting point. In lines 35 and 50 Ibn 'Atā is spoken of as the son of Nathan. It seems therefore possible that our Abraham ben Nathan Ibn 'Atā is identical with Abraham b. Nathan mentioned in the letter of Hushiel together with Judah Resh Kallah and Joseph b. Berachiah (*JQR.*, XI, 645, and 650, 1. 71; Poznański, *אנשֵׁי קִרְאוֹן*, No. 6 and 7). Finally, from the superscription of our poem, we also learn that Ibn 'Atā had a brother-in-law by the name of Isma'il Ibn Nabat, regarding whom nothing further is known at present.

In the second poem (No. 4) addressed to Ibn 'Atā, we find that our poet calls him friend and master (**עַמְּתָא אֲחֵי**

(אָשֵׁר אַתָּה בְּמִרְיָה) (1. 13), which indicates, perhaps, that the poet, not only was under his influence, but also in his vicinity; in other words, a native of Kairwan. If the emendation (בְּנֵי יַעֲקֹב) in verse 6 of the same poem be correct, then we have here perhaps a reference to Joseph ben Jacob Aluf of Cairo who is also mentioned in a letter of Samuel b. Hofni (see *JQR.*, XIV, 309; Poznański, *עֲנֵנִים שׁוֹנִים*, 57, No. 10).

From the sixth poem, again, we gather new data about another prominent man of Kairwan. Judah b. Joseph, well-known through his correspondence with Hai^{50a} has until now been known only in relation to Talmudic questions (Poznański, *JQR.*, XVII, 169). But, according to our poet (1. 27-34) he seems also to have written commentaries upon several books of the Bible in which he took issue with the Karaites. Interesting also is to see how both Hai and the North African poet bestow unusual praise on him and especially emphasize his generosity.

^{50a} See Ginzberg, *Geonica*, II, 69, 277; Poznański, *אָנָשֵׁי קִוּרָאָן*, 28, No. 22, and *עֲנֵנִים שׁוֹנִים*, 56, No. 9. In this connection it may be stated that Prof. Chajes (*Rivista Isr.*, VI, 177-178) has already called attention to the fact that the poem of Hai addressed to Judah b. Joseph (*Geonica*, II, 278-279) is written in a modified form of Hazag (i. e. four times — — — \cup in one line followed by three times — — — \cup and — — \cup in the next line and so on). While this article was going through the press, he has also published a number of corrections in *ZfhB.*, XVI, 23-28. Here I wish to add a few corrections of my own:

בָּבוֹ יַחֲבְרָכְוּ גְּוִימָה בְּתוֹגְרָמָה 6 cf. line 1, יִם וְצַפּוֹנָה וְגַם נִגְבָּה וְקַדְרָה
וְקַדְרָה.

“ 3 read יַמְהֹרָה cf. Isa. 5, 19. וְכָל סְבָרוֹ יַמְהֹרָה

“ 4 for יַמְנָרָה cf. Ps. 89, 40.

“ 8 read וּרְבָה מְלֻשְׁעָרָה.

“ 9 read וּמְיֻנָה לְמַפְרָה.

“ 11 read וּקְתָרָה.

“ 12 read אֲשֻׁרוֹ אֲחוֹתָה רְגָלָו [וְלֹא נְתָה] וְחַשְׁרָה.

The third man to be extolled in verse by our poet is David Ibn Bibas, a liturgical poet himself, of whose writings only one specimen is known to be preserved in an old Karaitic Prayer Book (Pinsker, ל'קוטי קדמוניות, 138). From the fragmentary state of our poem (No. 7) it is impossible to form any definite opinion in regard to Ibn Bibas, but since our poet calls him "a son of perfect fear" (l. 9), it is safe to assume that he was not a Karaite though Pinsker considered him as such (*ibid.*, note 6).

The identity of the author of these eight poems cannot be ascertained at present. But since some of them were addressed to men of Kairwan, who flourished about the end of the tenth century and the beginning of the eleventh, and since the poet seems to speak of Ibn 'Atā as his friend and master, it is safe to assume that he was at least a native of North Africa, if not of Kairwan, and an older contemporary of Samuel Hanagid and Solomon Ibn Gabirol.

וְקַאֵל מַתְנוֹלָא....

(A Ghazal)

באליל לחוזות עני כבורהה ⁵² בבעת חק... אַרְלָגְן
 ואביה ואחיה וזרהה אַבְּאָבָּוָה וְהַן אַמְּה לְגַנְּהָה
 באלו, לא אַנְיַרְעַה יְרִידָה אַשְׁׁוֹרְגָּה וְאַפְּנָה לְאַחֲרָיו⁵³
 כלב אשה משפלה יהירה אַרְאָה מְהָם, ⁵⁴ וּלְלִבְבִּי

⁵¹ The meter is a modified form of the Hazag. Cf. Brody, *Studien zu den Dichtungen Jehuda ha-Levi's*, 31a.

52 Ps. 45, 14,

⁵³ Cf. Ps. 3, 7.

ו. כתוב לאברהם בן עטיא יומן נולחה אליו ערס צהורה אסמעיל אבן נבאח 2.
— 54 —
לְבָבִי מְאֹדָעָיו בּוֹכָרָה 55 וּמְבָחָנָיו
וְדָתִי תְּלָאֹתָיו אֲשֶׁר זֶה 57 מְזֻמָּנָיו
וְעַשְׂק וּמְנִי לוֹ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עָמֹ
בְּכָלְיָם לְהַשְּׁבִילוֹ, 59 בְּאִיכָּה כְּמִשְׁתִּינוֹ, 60
בְּאַכְלֹז 61 כְּמוֹ אַרְבָּה לְשִׁיאָו, 62 וְהָוָה נְרָעָב
לְעַמּוֹ 63 כְּגַנְשָׁאָר יַבְקֵשׁ נְתָר עַנְיָנוֹ, 64
חַרְלָלָה לְבָבִי, אֶל תְּרֵבָר פּוֹתָת פּוֹצָחָ 65
אַמְוִינָה, וְאֶל תִּרְאָה וְשָׁמַעַ בְּקוֹל אָזְנוֹנוֹ 66
חַתְּשִׁים לְבָבָךְ אֶל יְמִן רֹעַ אֲשֶׁר לְחִמּוֹ
מִמְּלָא 67 מְרוֹתָתָיו וְרוֹתָשׁוֹ 68 מְסֻךְ יִינְיָנוֹ
מְרֵבָר וְאַיִן מְקִים 69 וְנוֹדֵר יְשַׁ עֲתָהּ
מְשָׁלָם, וְאַיִן דָּבָר מְדָבָר עַלְלָן אַפְּנָיו? 70

⁵⁴ This meter is called the Tawil, cf. Brody, *ibid.*, 26.

55 **לְבָבִי ... זָכוֹר** = i. e. the infinitive is used here in the sense of the present indicative. The whole clause is therefore declarative and not conditional.

⁵⁶ On the use of מבחן see Zunz, *Synagogale Poesie*, 105. MS. reads מבוחן.

57 Gen. 27, 36,

58 ≡ מזמנים לו.

⁵⁹ Cf. Hosea 9. 14.

⁶⁰ The two words, ר' ב', relate to יושב עמו. MS. reads במחנותינו.

⁶¹ — cf. Mal. 1, 3, 1² בְּאַמְרָבָתּוֹ וְיַיִן אַרְלָנוֹ

⁶² — To destroy it. Cf. Isa. 6. 11.

63 — יְהוָה cf. Filipowski יְהוָה בְּ

8. G. — 8. — Estimated number of the population of each

⁴⁴ Gen. 38, 9. Fate is devouring for the mere pleasure of destroying, while the poet is allowed to suffer hunger in its presence. Furthermore fate begrudges the poet even that which it cannot devour.

⁶⁵ Cf. Job 35, 16. MS. reads וְפִצָּה.

“I fail to find the correct meaning of this phrase.”

⁶⁷ Cf. Cant. 5, 14. ⁶⁸ Deut. 32, 32.

⁶⁹ Instead of מִקְיָם because of the meter.

⁷⁰ Prov. 25, 11. MS. reads **מדובר על אפנינו**.

ונמי זה אֲשֶׁר בְּטָח עָרִי בַּי יְהִי נְסָמָה
 עַלְיִ זֶה וַיְעֹזֵב⁷¹ צָר וּמְשֻׁעָן לְנַשְׁעָנָיו?
 15 [לה] שָׁר⁷² אֶבֶן אַסְתָּחָק, גְּבָרִי, אֲשֶׁר נָזָע
 בְּאַפְסִי אָרְצֹות עַם⁷³ רְחוּקִים בְּמִשְׁבְּנֵי,⁷⁴
 בְּחַסֵּד⁷⁵ וַיַּרְאֶת אֵל וְשׁׁוּעָב⁷⁶ וַיַּתְחַזֵּן בָּהּ
 וְשָׁם טֹב וּמְעֻשָּׂ-טֹב;⁷⁷ אֲשֶׁר הוּא יָסֹד בְּזַיִן⁷⁸
 מַאֲחֹז⁷⁹ שְׁבֵיל יוֹשֵׁר וְחַזְלָה נַחַט בְּזַרְשָׁר
 וַיַּטְוַש⁸⁰ בָּמוֹ נָשָׁר בְּחַפְצָו וּבְרַצְוֹנָיו,
 20 יְהָרָא, מַכְבָּר אַתְּ-יִרְאָיו וּבָר לְבָב
 נְקִי בָּהּ שְׁפֵל רֹוח וְעַנְיוֹ בָּמוֹ עֲנָיו;⁸²
 אֲשֶׁר חָם עַלְיִ עַמּוֹ בְּשָׁוֹרֶר רְפוּת⁸³ יְדֵי
 וְהַיָּה בְּמַנְדָּל עֹז לְדָלָיו וְאַבְיָנוֹ;
 עַלְשִׁירָיו בָּמוֹ אַבְיוֹ יַכְבָּר וּנְם אַמְוֹ
 25 וַיַּחֲמֹל עַלְיִ דָלָיו חַמּוֹל אִישׁ עַלְיִ בְּנֵי
 יְסֻבָּה בְּאַבְרָתוֹ עַלְיָהֶם עָרִי יְאָמָר
 נְשָׁא עַם וְמי יַתֵּן חַיּוֹת בְּמִסְפִּינָיו;

⁷¹ Instead of וַיְעֹזֵב because of the meter.

⁷² From this line to the end of line 40 is one complex relative clause modifying the verb in line 41.

⁷³ Cf. I Sam. 16, 12 עַמִּים.

⁷⁴ = Abu Ishāq is known even to those who are far from his abode. For this use of the ב cf. Gen. 13, 2. MS. reads בְּבָשְׁכָנָיו.

⁷⁵ Cf. Deut. 24, 16 בְּחַטָּאָיו. ⁷⁶ Isa. 32, 5.

⁷⁷ For the use of מְעֻשָּׂ see Zunz, *S. P.*, 407.

⁷⁸ = Abu Ishāq is the corner stone of his people's edifice. In contrast to this expression cf. Ps. 118, 22 אָבִן מָאָסָה הַבּוֹנִים.

⁷⁹ Job 26, 9. ⁸⁰ Pesahim 83a.

⁸¹ Cf. Job 9, 26. MS. reads טֶם, it may therefore point to the reading of טֶם.

⁸² Cf. Num. 12, 3.

⁸³ Cf. רְשָׁוֹת.

גְּרִיב לְבָב אֲשֶׁר אֵין יְסִיבָה יְהִמְמָה גְּלִילִי
וְלֹא מֵשָׁחֲקִים עַת יְרִיקָן, פְּמַתְּנִין;⁸⁴ 30
אֲשֶׁר אֵין בְּאֹצֶרֶת מְסֻגָּר, וְלֹא חֹתֶם
בְּכִיסּוֹ, וְלֹא אָזֵם בְּפֶה ל... בְּקִנְנִין;⁸⁵
מְבָלֵה לְכָלְתְּרֵק מְתַזֵּק יְדֵי בָּרֵק
אֲשֶׁר בְּעִשּׂוֹת צָרָק זְמָנוֹ וְחַשְׁבּוֹנוֹ;
גְּבִירִי, בְּנָנוֹ נְתָנוֹ,⁸⁶ אֲשֶׁר שֶׁם עַלְיָחֹן
יִקְרֹא בְּעַת נְמָן נְגַרְתָּו בְּפְרִיאָנוֹ,
פְּבָדָה, יִקְרָה, בַּת גְּרִיבִים מְחַלְלָה,⁸⁸
אֲשֶׁר הִיא מְאַמְצָת לְבָעֵלָה עַלְיָמָנוֹ,⁸⁹
כִּמוֹ⁹⁰ בָּא לְשָׁמָח לְבָבָם, יִשְׁמַח
לְבָבָו אַלְתִּים, גַּם יְהֹוֹתִיף עַלְיָשָׁנוֹ; 40
אַלְנִי לְנַבְּחָה עַשְׂרָה⁹¹ שִׁיר נַבְּחָה⁹²
אֲשֶׁר דָת שְׁבָחִיךְ קָלְשָׁתוֹ⁹³ וְהַגְּנִינוֹ,

⁸⁴ = Neither the stormy sea nor the raining skies pour forth so abundantly as this generous man does his gifts.

⁸⁵ Cf. Josh. 6, 1.

⁸⁶ I fail to understand this clause.

⁸⁷ Cf. Num. 23, 18.

⁸⁸ MS. reads מְהוֹלָה...כְּבוֹדָה.

⁸⁹ Isa. 49, 26.

⁹⁰ = אַגְּשָׁר.

⁹¹ Cf. Exod. 14, 2.

⁹² = **הַיּוֹא עַשְׂה**. The use of the infinitive in place of the participle is peculiar. Some grammarians cite **וְאַתָּה מֵאַנְתָּה** Ex. 7, 27 as an example of this usage (Benseeb, **תַּלְמִיד**, Wilna 1879, 300). Upon this infinitive all the preceding clauses (l. 15-40) depend. The following two clauses (l. 42-44) modify the implied subject of this verb. The sequence of ideas in the poem, briefly put, is this: "To the prince Abu Ishāk whose fame is world-wide etc. this poem is written by one who delights to praise him".

⁹³ Cf. Isa. 57, 2.

⁹⁴ I am unable to interpret this word.

אֲשֶׁר זִבְרָה עַל פִּיו בְּנֹפֶת מְאָרֶן מְתָק
וּטוֹב מְפַעַּלְתָּה גָּלוֹן⁹⁵ וּמְצַפְּנוֹ.
מְאָרֶן יְתַמֵּהוּ עַמִּים בְּשָׁאָרָם עַלְוָת שָׁיְרִי
עָרִי עַב । וַרְדָּתִי לְאַבְהָן וּמְ[עַזְנִי];
וְהַכְּנִי בְּשִׁיר עַגְבָּה יִפְהָה קָל וּטוֹב נְגָן⁹⁷
וּשְׂרִי בִּידָּה עַוְשָׁק זְמִינִי עַלְפְּנוֹנִי
בְּגַבּוֹר⁹⁹ וְאַיִן חַרְבָּ בִּידָּו, פָּאַלְוָ לְאָ
גָּבְרִי, בְּנוֹ נְתָן,¹⁰⁰ גָּדוֹרִי וּלְנוֹנִי.
אַקְבָּה וְאַזְחִיל לוֹ וְאַם יַעֲרָה לִי צָוָה
פְּעָמִים, וַרְאַת פְּתָן פְּעָמִים בְּשָׁלְחָנִי;
וְמי הוּא אֲ[שֶׁר] זִמְםָר דָּרוֹה עַל פְּנֵי אָרֶץ
בְּרִגְלָיו וְלֹא תִּרְאָה אַרְמָה עַל פְּנֵי.

וכתב לצדיק שנל ענהו בנאריה

בְּבִי נְפָשִׁי אֲשֶׁר שָׁחָה¹⁰¹
אֲשֶׁר¹⁰⁴ רַבּוּ בְּאַיְכִיהָ¹⁰² שָׁחָה¹⁰³
בְּאַלְהָה [מְשֻׁלְחָה]
אֲשֶׁר¹⁰⁵ הַטְּהָר¹⁰⁶ לְבָבָה
בְּעִינֵיכֶת וְהַרְדִּיכֶת
לְפָחִיךְ יְקֹוָשׁ וּנְם שְׁוֹחָה
מְשֻׁכְתָּה בְּחַבְלֵי שְׁאָא
שְׁפָתִיה בְּעֵת שָׁחָה:¹⁰⁷
וְשְׁנִית בְּרוֹב חַלְקָת⁵

⁹⁵ M.S. reads גָּלוֹו.⁹⁶ Cf. Sota 10b; Jellinek, *בֵּית המדרש*, V, 44.⁹⁷ Cf. Ezek. 33, 32. ⁹⁸ Cf. Job, 8, 4.⁹⁹ M.S. reads בגִבּוֹר.¹⁰⁰ Cf. above l. 35.¹⁰¹ The meter is another form of the Hazag. Cf. Brody, *ibid.*, 32b. The poem is modelled after Prov. 7.¹⁰² Cf. Gen. 30, 18. ¹⁰³ Ps. 44, 26.¹⁰⁴—¹⁰⁵ See note 102. ¹⁰⁶ Cf. Prov. 7, 21.¹⁰⁷ Cf. Ps. 105, 2. ¹⁰⁸ See note 102.

עלית קיר מרוזחה	לְבָה דָּזְדִּי עַלְהָ נָּא אָל
עדי בָּקָר וְנִשְׁמָחָה	וְלֹשֶׁם נְרָה אָנוּ דָּרוּם
ונפשי לְהָ מִשְׁטָחָה	וְשַׁלְחָנִי לְהָ עֲרוֹךְ
לְאַכְּרוּם וְתִיא נְחָה	אֲשֶׁר ¹⁰⁸ תְּהַנוּ יְנִיעָה ¹⁰⁹
לְהָ תְּפָל אֲשֶׁר סְחָה ¹¹⁰	וְאַתְּ תְּרֻעַ וְתְּבִין בַּי
בְּחַרְבָּ דָּן ¹¹² מַנְתָּחָה	וְאֶל תְּהַהָה יְחִירָתְךָ ¹¹³
וּמִקְטָרָתָה מִמְלָחָה ¹¹⁴	בְּ[שְׁמֵן] מָוָר ¹¹³ מַרְוקָחָה
מִשְׁבָּחָה הֵיא וְנִצְחָה ¹¹⁶	פְּרָעָה ¹¹⁵ אָחִי נְרִיבָתָה
וְהֵיא שְׁשָׁה וְשִׁמְחָה	וְאֶל נְבָרִי עַצְבָּה ¹¹⁷
לְרִפְמָה הַמְלָבָחָה	יְרָא הָאֵל וְשֻׁבְבָּאָחִי ¹¹⁸
וכחוב לְצִדְיק וְעַדְהָ יִגְמַע בִּינָה וּבִין בְּעֵץ אֲכֹוֹנָה	וְכָתֵב לְעֵדוֹת וְעַדְהָ יִגְמַע בִּינָה וּבִין בְּעֵץ אֲכֹוֹנָה

תְּחַלְתָּז ¹¹⁹ וְתְּפָאָרָתוֹ יְקָרָה	חַמְסִי עַל אֲהֹוב לְבָבֵ[י] בְּחִירָה
שָׁאָר פְּגָרִי עַרְיָה הַמִּתְ בְּשָׁרוֹ	אֲשֶׁר ¹²⁰ עַנְהָ מָאָר לְבִי וְתְּהַרְקָה
בְּאָשׁ תְּבָעֵר בְּעֵיר אוֹ שְׁמִירָה ¹²²	וְהַבְּעֵר הַאֲוֹתִי תֹּהֵה קְרָבִי
נְשִׂיאָעֵמִי וְנִם רָאֵשׁוֹ נְבָרָה ¹²³	בּוֹכָרָה לֵי, יְרִיד נְפָשִׁי וְרוֹחִי,

¹⁰⁹ Job. 39, 11. ¹¹⁰ Cf. Ezek. 26, 4.

¹¹¹ Ps. 22, 21.

¹¹² Quarrel. Cf. Targum Prov. 17, 1.

¹¹³ Cf. Esther 2, 12.

¹¹⁴ Cf. Ex. 30, 1, 35. The meaning of lines 11 and 12 is: Do not allow your soul to be torn by disputes while she is perfumed with oil of myrrh and has her incense seasoned with salt. MS. reads מָוָר מַרְוקָחִים מַמְקָרָתוֹ.

¹¹⁵ Cf. Prov. 4, 15. ¹¹⁶ Cf. Jerem. 8, 5.

¹¹⁷ Cf. Prov. 5, 10.

¹¹⁸ This and the following poems are written in the same meter as the first poem.

¹¹⁹ MS. reads תְּחִילָה. ¹²⁰ Cf. above note 102.

¹²¹ Cf. II Chron. 34, 4. ¹²² Cf. Isa. 10, 17.

¹²³ This phrase modifies the subject of בּוֹכָרָה, whereas the following phrase נְשִׂיאָעֵמִי is the object of the same verb.

אֲחֵי מָסֵר אֲשֶׁר יִבְנֵן אֶ[שְׁר] 125
בְּמַזְוֹ יְסֵף בָּנוּ יַעֲקֹב 126 נִירֹוּ
עַל דָּמָה לְיַסְפֵּ בְּהָדוֹר 127
בְּהָדוֹר, בָּן לְבָהּ זֶה בְּהָדוֹר
בְּכֹות יַעֲקֹב עַל יְסֵף בְּחִירֹ
לְאִישׁ הַבְּשִׁיל מְאָד פּוֹחֵץ עֲבוֹרוֹ
תְּהִ[ה] עֲדִירִ[ו] נִסְמָ בְּבָנָו בְּכָרְוֹ
בְּחַלְקֵ פִּוּ וְנוֹעֵם מְאָמָרֹ.
וּמְהִזְבֵּל עֲשָׂות תְּלִמְיד לְ[מָרוֹן]

ג' נִרְבֵּב לְבֵב לְשׁוֹעֵב בְּחִיר אַל
וְהִוָּא יוֹסֵף בֶּןְוּ יַעֲלֵב אֲשֶׁר הוּא
[בְּ]בֵן הַנְּגִינִי, כְּמוֹ יַעֲלֵב, בְּאַכְלֵי
וְהַגָּה בְּאַשְׁר חִיה לְבָהּ
אֲנִי אַפְּבֵה עַלְיָוָן יוֹסֵף בְּחִירִי
וְאַשְׁם אֵלָל לְמוֹצִיחַ וּרְיִזְן
וּרְמִנִּי בְּאָמְרוֹ לִי בְ[גִּרְעָן]
עֲדֵי הַרְירִיד ¹³⁰ וְשַׁלְטָת אֶת לְבָבִי
עַטְאָ אָתִי אֲשֶׁר אָתָה כְּמַרְ[יִ]
גַּמְשַׁתְנִי וְתַרְעֵפִי לְבָבִי
וּמְדוֹן[ע...] אָבִי בְּכָלְעֵית
... שַׁבָּע :

וכתב ימרא ר' יהודה בן יוסף. 6.

¹²⁴ Cf. above No. 2, l. 17. ¹²⁵ Cf. Prov. 14, 15.

¹²⁶ MS. reads יומך ול If this textual emendation be right, the man referred to as נשיא עמו was a certain Joseph ben Jacob.

¹²⁷ Cf. above No. 2, l. 35. ¹²⁸ Cf. Gen. 49, 26.

¹²⁰ = I am like Jacob in mourning one who is like unto Joseph in beauty. M.S. reads **בָּאַכְלָן**.

¹³⁰ Cf. Isa. 45, 1; ¹³¹ Cf. Dan. 2, 42.

לְמַעַלְתָּה מַעַלָּה מִן הַשְּׁרָה;
 וְעַל יְדֵיו מִבְּבָה הַסְּחֹרָה;
 תְּפַזּוֹנָה לְכָלְשׂוֹאָל מַהָּרָה;
 מִסְבָּלוֹת עַלְיָה נִבְּהָרָה
 בָּאָלָו לוֹ וִרְשָׁה הַכְּבָרָה
 בְּרִי לְרָאוֹת דָּמוֹת הַחֲרוֹרָה
 וְלֹא אָמָן (אֶת) ¹³⁶ מַתְנַת יְדָוָ עֲקָרָה;
 וּבִנְיָתוֹ בְּמַעַשׂ (הֵם) ¹³⁶ אֲמִיכָּרָה
 יְקִוְתִּיאָל ¹⁴¹ וְיַד אַבְרָם וְשָׁרָה;
 מַאֲדָר אַרְהָה וְאָמָן קָסְתוֹ קָסְרָה;
 פְּנֵי צִרְים בְּקָסְתוֹ הַשְׁחֹזָה;
 לְבָרָחָמָה לְכָלְלָבָות שְׁמֹרָה;
 וּמְלָאָכִי וְאָמָן ¹⁴⁷ יְכַתְּבָ בְּעֹרָא;

אֲשֶׁר לְשֹׁר ¹³² בְּרָאוֹ אֶל וּנְפַשּׁוֹ
 5 אֲשֶׁר סְחָרוֹ נִתְיָה לֹא לְקִיחָה
 לְמַעַן בַּי אֲשֶׁר תְּכַנֵּס וְתַקְבִּין
 וְאָמָן יְלָר תְּבֹאָיָה מַנוֹּתָיו
 וְאֶל חַסְדָּר וּמַעַשׂ טָוב יְכַפֵּר
 וְכֹל יְבָא פְּתַחְיוֹ הַפְּתַחְוִים
 10 מַצָּאוֹ לֹא ¹³⁴ אֲבִי חַסְדָּיו עִירִי
 אֲשֶׁר לְבוֹ עֲנָנוֹת וְרָזָז ¹³⁷
 בְּלֵב דְּיוֹרָז ¹³⁸ וּבְיוֹן ¹³⁹ גִּינּוֹן עֲנָנוֹת
 אֲשֶׁר עַמּוֹ אֶלְיָזָר מַוְרָח וּמַעֲרָב
 אֲשֶׁר יְלַבְּזֵן פְּנֵי רַבִּים ¹⁴⁴ וִישִׁים.
 15 [אֲשֶׁר] אֲצָלָז ¹⁴⁵ בְּנִילְיָז חֲרוֹתִים
 אֲשֶׁר יַגְּנֵן אָמָן בְּפִיו חָנִי זְבָרָה

¹³² Cf. Isa. 32, 1. ¹³³ = עַל. Cf. I Sam. 4, 21.

¹³⁴ MS. reads לֹו... עֲרִירָוּ.

¹³⁵ = *Benefactor*. Cf. above No. 4, 1. 5. Similarly אָמָן מַתְנַת יְדָוָ = *generosity*. The meaning then is that whoever came to see him found him generous.

¹³⁶ Copyist's errors.

¹³⁷ = *Chasdoy*. See Ibn Janah, *s. v.* יְד, and Nehem. 2, 8. The poet enumerates four qualities of Judah b. Joseph, viz. a perfect heart, modesty, kindness, and wisdom, and then mentions the Biblical personages who were known for one or the other of these qualities. We are therefore justified in reading *כָּלְבָ דָוָ* instead of *כָּנִין דָוָ*.

¹³⁸ Cf. I Kings II, 4 and 15, 3. ¹³⁹ = בְּיִנְתָּה.

¹⁴⁰ = בְּנָנוֹ, *i. e.* Solomon. See Ibn Janah, *ibid.*, *s. v.* גִּינּוֹן.

¹⁴¹ = Moses. See Tal. Bab. Megillah 13a.

¹⁴² Cf. Ber. Rab. 78 זֶה אָבָרָתָם כְּרָחָמָן שְׁבָבָכוֹת...

¹⁴³ So in MS. = קְצָרָה. ¹⁴⁴ Cf. Gen. 21, 20.

¹⁴⁵ MS. reads רָאָה לוֹ... ¹⁴⁶ MS. reads חֲרוֹתִים.

¹⁴⁷ Read perhaps וְגַם or וְאָמָן.

יב[פל] בעלי מקרא¹⁴⁸ במקרא
[מ]שית אל בחר גזר ונורא
הרגנתנו לרוב גל[ה] [ן]אורה
[א]שר ית[ג]ה בשר העיר, וקלו
zechuk b'dor
רונן בו נבאים
[א]שר נטה בשר העיר, וקלו
zechuk b'dor
רונן בו נבאים

לדור בן בש ריסט כمرا

.7

... וחטא ... נפשי ... אשר או ... עניה וספ ... להתר ...
שר בן רפ ... ה.
אשר תהיה ייחידתם
זה יועל רפאות הפנרים 2 verso
ועליה לשמה ביום זה
ב... משופחה נסוכה
מוקמה מרוםמה נעימה.
מוקמת לבל נפש ענומה
בראשית לבריות
מושקה כמו בס[ף וחוב]
ונושנת, בתוליה לא יר[ג]עה
[לאיש] מיום שתחיה החותמה
ביה ביהיראה התקימה
שנוציה ימי עיש ויכימה
ותה ברוח תהני ניטר ויהיו

וכתב יתב עלי תאכיר ועד

.8

לטוב שמה אעופ בנסרים
ולראותה¹⁴⁹ במו עב כל אמרה
ימרוב תאוות קוזות אחד
אני רצתי באיש יוץ לבשר
ועברתיהם במלואם ישרים
ואל שמעה אroleן בעפירים
באלו בם לאל עלי גדרים
יפה טוב מעלה הגברים
ונם לדור פחקומן אסורים
ובל-רכס וכלהוקוב וכלהר

¹⁴⁸ = Karaites. In corroboration of my rendering as Karaites Dr. Alexander Marx called my attention to the postscript of Benjamin Nahawendi's where this term occurs as follows: כבר כתבתי לנו זה: משאות בנימין ספר דינם שתדרינו בם בעלי מקרא.

¹⁴⁹ MS. reads ולדמתך.

בְּרַב־חַמֵּר עֲבָרִתִים בְּנָהָרִים לְעַמִּית סָגָר עַלְיִן שְׁעָרִים וְתַקְוֹתִי לְמַפְתִּיחַ שְׁבָרִים וּמוֹסָרָה לְאַנְשֵׁי לְבִּבְרִים מְנֻלָּה סָוד וּמְחַבּוֹאָה סְתִּירִים כְּמוֹ חַמָּה בְּבִירָת הַפְּאָרִים וְתַקְיִין אֶת יְשִׁינִי הַקְּבָרִים בְּאַלְוָה הַסְּבִירָה עַצְוָרִים וְאַם רַמּוֹ וְאַם רְשָׁוֹ תְּבָרִין[מ] וְאַחַשֵּׁב בְּעִינִיהָ בְּ[רִים] וּרְוחָב לְבִּבְרִים וּמְפָעָלִים [יְקָרִים] לְאַרְאָה לְ..... וּפְלָקָה בְּנִי אִישׁ מְ..... בְּ..... הַיְצָ[וּרִים] יְהִי עַלְיךָ וְאַנְכִּי בְּ..... מְ..... וּמְשֻׁתּוֹקָק	וְהַיִם אֲשֶׁר הִוֵּ לְפָנִי וְעַת בָּאַתִּי וּדְפִיתִי הַיּוֹתִי וְתוֹחַלְתִּי בָּיִם נִכּוֹבָה לִי הַלֵּא אַתָּה אֲשֶׁר תַּקְשֵׁר בְּדַעַתְךָ וְכָל־חַכּוּם יְוֹדָע וּמְבִין סְכִיבָּה פְּכוּכִים וְאַתָּה בְּמַלְיָה וּטוֹב לְקַחַת תְּחִיה וְתַמְשֹׂה הַלְּבָבָות אַחֲרָה לְמַעַן פִּי אַחֲי מְסֻר בְּכָל־עִיר וּמְדַע אַחֲי עַפְסָם בְּמִסְפָּר וּרְפִים יוֹפְרוֹה בְּגִרְיוֹת וְכִי בְ[פָה] לְכָל־שׂוֹאֵל פְּתֻוֹ[חָה] מְטָ..... לְכָל־אָדָם יְרוֹא וְעַבְיָ..... בִּנְהָה בְּרַבִּי נַת..... ... שָׁוֹאֵל בָּאַיִן טָ..... יְרִקָּן ת..... בָּצְמָא	15 15
--	---	----------

NOTE

In the poetic fragment published in the preceding number of this QUARTERLY, p. 109-111, I failed to notice that the piece designated as רָהַט contains the acrostic יְסָפֵחַן, יְסָפֵחַן, יְסָפֵחַן, פְּרָחַי, חַנִּיטַי, זְעַר, גַּעַר, יְלִדַּי, זְקִנַּי, כְּחֹות, חַמּוֹן, שְׁבָטִים, סְנָן, פְּרָחַי, חַנִּיטַי, זְעַר, גַּעַר, יְלִדַּי, זְקִנַּי, כְּחֹות, חַמּוֹן, שְׁבָטִים, (וְעַמּוֹד) which is undoubtedly the name of the author, followed by some euphemistic phrase in abbreviation. What this abbreviation stands for I am unable to say. Perhaps some reader will be able to suggest a solution.